

Oponentský posudok

Na habilitačnú prácu

Autor: Mgr. art. Ivana Macková, ArtD.

Názov:

1. Bratislavské bábkové divadlo: *Mauglí*. Réžia: Maja Danadová, Monika Kováčová.

Scénografia: Ivana Macková. Premiéra: 11. 6. 2021

2. Divadlo z Pasáže: *Norma*. Réžia: Monika Kováčová. Scénografia: Ivana Macková.

Premiéra: 5. 12. 2019

3. Odivo: *Aero*. Réžia: Monika Kováčová. Scénografia: Ivana Macková. Premiéra: 11. 3.

2018

4. Divadlo Štúdio tanca: *Besi*. Choreografia: Milan Tomášik. Réžia a dramaturgia: Jakub

Mudrák. Scénografia: Ivana Macková. Premiéra: 6. 2. 2021 (online), 21. 5. 2021 (naživo)

Oponent: doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD.

Pracovisko: Katedra kulturológie FF UKF v Nitre

1. Originalita a prínos habilitačnej práce:

Mgr. art. Ivana Macková, ArtD. predkladá v rámci habilitačnej práce viacero scénografických realizácií divadelných inscenácií v rôznych divadlách a nezávislých divadelných zoskupeniach (Bratislavské bábkové divadlo, Divadlo z Pasáže, Odivo, Divadlo Štúdio Tanca). Prezentuje sa impozantnou kolekciou divadelných diel (*Mauglí*, *Norma*, *Aero*, *Besi*) veľmi často na rozhraní niekoľkých druhov i typov divadla neraz s presahmi do performatívnych odvetví umeleckého prejavu, objektovej inštalácie, výskumného divadla/divadla výskumu, resp. divadla ako laboratória *par excellence*. Prejavuje širokospektrálnu dispozíciu tvorby naprieč jednotlivými umeleckými druhmi s tendenciou k svojbytnej vizuálnej estetike. V tom spočíva zároveň významný leitmotív Mackovej habilitačnej práce: prioritné akcentovanie vizuálneho jazyka ako dôrazného sémantického kľúča v rámci režijnej (inscenačnej) koncepcie. I. Macková tak upriamuje pozornosť na vizuálnu zložku divadelného diela, ktoré sa snaží dominantne uchopovať cez intencionálnu výtvarnosť. Preto istotne neprekvapuje, že sa v jej predkladaných umeleckých realizáciách objavuje primárne táto intervencia v jasných, konštantných kontúrach divadelného tvaroslovia, originálneho spektra výrazových a vyjadrovacích prostriedkov silnej vizuálnej znakovosti.

2. Význam umeleckej práce/výskumu pre rozvoj daného odboru (doma/v zahraničí):

Význam umeleckej práce I. Mackovej tkvie v intenzívnom rozvíjaní scénografie ako dynamicky progresívneho odvetvia umeleckej tvorby s významným potenciálom určovania najsúčasnejšieho smerovania divadla interdruhového/intermediálneho charakteru s podnetným a často nevyhnutným zástojom laboratórnej procesuálnosti, resp. výskumnej tendencie celého kreatívneho procesu.

Kým v inscenácii *Aero* sa prejavuje hravá varieta fyzikálnej roviny experimentov s temer heuristickým potenciálom pre detského recipienta v práci performerov s jednotlivými objektami, v inscenácii *Mauglí* zase ide o „autonómnosť“ samotnej scénografickej koncepcie, izolovanej napríklad do vyselektovaných plôch areálov pralesa. V inscenácii *Norma* sa doslova postuluje „minimalistická“ koncepcia scénografického riešenia. Napokon v tanečnom diele *Besi* výrazne vyznieva zvýšenejšia „interaktivita“ tiel tanečníkov s materialitou objektov atď.

3. Možnosti uplatnenia výsledkov umeleckej práce/výskumu v pedagogickej praxi:

Habilitantka evidentne preukazuje svojimi predkladanými prácami (dielami) zreteľné prepojenia umeleckej činnosti s pedagogickou praxou. Prieniky možno nájsť v kontinuálnom úsilí autorky realizovať na platforme jednotlivých divadelných diel výskum vizuálnej (výtvarnej) roviny umeleckej komunikácie. Osobitne treba vyzdvihnúť tzv. scénické laboratórium pre najmenších divákov.

4. Inšpiračné a informačné zdroje, metódy spracovania/metodológia výskumu:

Zreteľným inšpiračným zdrojom habilitantky sú aktuálne súradnice súčasných divadelných poetík, autorských divadelných postupov: fyzického, bábkového (objektového) divadla s osobitým zdôrazňovaním a podčiarkovaním inovatívneho poňatia scénografickej koncepcie a jej modernej funkčnosti.

5. Celková umelecká/odborná úroveň habilitačnej práce:

Autorka preukazuje v predmetnom korpuse scénografických realizácií divadelných inscenácií (*Mauglí, Norma, Aero, Bes*) umeleckú kompetentnosť so svojráznou senzibilitou imaginatívne stimulovať konkrétneho divadelného adresáta. Súbor predkladaných prác I. Mackovej v rámci habilitačného konania je dôkazom vyzretej poetiky ako aj vyspelej úrovne divadelno-scénografického rukopisu autorky.

6. Ďalší komentár k habilitačnej práci:

Domnievať sa preto možno, že doménou habilitantky môže byť pokojne smelá hypotéza postulovať a výraznejšie modifikovať divadelný jazyk/ jazyk súčasného interdruhového divadla cez prizmu výsostne emancipovanej vizuálnej komunikácie. Stojí komunikačno-recepčná stránka divadelného diela na výlučne vizuálnej rovine? Aj na tieto otázky možno sčasti hľadať odpovede, inšpirujúc sa v autorkiných scénografických prácach. Prejavuje predovšetkým citlivosť až rafinovane subtílnu, opticko-senzitívnu výrazovosť ako svoj markantný scénografický rukopis, konštantný v jednotlivých inscenáciách. Dokazuje v nich suverénnu jedinečnosť autonómne komponovaných výtvarných objektov „scénografickej“ inscenačnej (režijnej) koncepcie, komunikujúcich z prezentovaných divadelných inscenácií neraz osihotene. Je viac než isté, že sa takýmto spôsobom podpisuje na ich celkovom „dizajne“ pozoruhodnej vizuálno-výtvarnej hodnoty.

Je zvlášť príznačné, že sa takáto zvýšená orientácia na vizuálnu dimenziu poetiky týka najmä divadelných diel, primárne určených detskému prijímateľovi ako je to napr. v prípade inscenácie *Aero* nezávislého divadelného zoskupenia *Odivo* a i. Autorka sa týmto spôsobom výrazne upína na charakterizačný akcent tohto „písania v trojrozmernom priestore“ so zreteľom na detského recipienta s osobitou schopnosťou vnímania umeleckej reality ako aj celostnej vizuálnej sféry. I. Macková to všemožne potvrdzuje v spomínaných prezentovaných dielach, z ktorých doslova „vylupuje“ vizuálna znakovosť divadelného diela (bábkovo-objektového, telovo-objektového/fyzického,

inštalačno-interaktívneho etc.), opierajúc sa tak o imaginatívnu ríšu eidetickej predstavivosti najmä detského diváka a kontext jeho zážitkovosti.

7. Odporúčenie:

Odporúčam uchádzačke: Mgr. art. Ivane Mackovej, ArtD.
udelenie umelecko-pedagogického/vedecko-pedagogického titulu docent
v odbore Habilitačného a inauguračného konania: divadelné umenie.


doc. Mgr. Miroslav Ballay, PhD.

17. 4. 2022

V Nitre